

WP5: Εργαστήρια Ένταξης Νέων Συνοπτική Αναφορά

PROMOTING OPEN RESILIENT INCLUSIVE SOCIETIES FOR YOUTH

Κωδικός Έργου: 604571-EPP-1-2018-1-DE-EPPKA3-IPI-SOC-IN

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της έκδοσης δεν αποτελεί έγκριση του περιεχομένου που αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Περιεχόμενα

1. Τα Εργαστήρια Ένταξης Νέων στο πλαίσιο του έργου PRIORITY	3
2. Στόχοι και κύρια θέματα των Εργαστηρίων Ένταξης Νέων	5
3. Δομή και διάρκεια των Εργαστηρίων Ένταξης Νέων PRIORITY	8
4. Κοινό στόχος	10
5. Μεθοδολογία και Δραστηριότητες Μάθησης των Εργαστηρίων Ένταξης Νέων 12	12
6. Αποτελέσματα Αξιολόγησης και Συστάσεις.....	13
7. Συμπεράσματα	15

1. Τα Εργαστήρια Ένταξης Νέων στο πλαίσιο του έργου PRIORITY

Το **PRIORITY:PRomotIng Open Resilient Inclusive socieTies for Youth** είναι ένα καινοτόμο έργο 36 μηνών που περιλαμβάνει τέσσερις χώρες και πέντε οργανισμούς - όπως οργανώσεις και δίκτυα νεολαίας, πολιτιστικούς και αθλητικούς οργανισμούς, κέντρα κατάρτισης, καθώς και ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς. Μεταξύ των κύριων στόχων του, το PRIORITY θέλει: 1) να αυξήσει τις ικανότητες των οργανώσεων που εργάζονται με τη νεολαία 2) να συμβάλει στην πρόληψη με την άρση των αναπαραγωγικών λόγων για ριζοσπαστικοποίηση και να λειτουργήσουν ως δυνάμεις ένταξης. 3) να προτρέψουν τους νέους από μειονεκτούσες ομάδες να είναι ενεργοί. 4) να ενισχύσουν τη συμμετοχής των νέων και την προώθηση θετικών αλλαγών στις κοινότητες, μέσω της χρήσης καινοτόμων μεθόδων και πρακτικών που προέρχονται από το συνδυασμό της νεανικής εργασίας, κατάρτισης, πολιτιστικής διαμεσολάβησης και αθλητικών πεδίων.

Το Πακέτο Εργασιών 5 (WP5) με τίτλο «**PRIORITY Hubs Testing, Young Mediators Activities (inclusion and building building, Community Cultural Heritage Activities)**» αποτελείται από τη φάση δοκιμών των PRIORITY Hubs όπου οι οργανώσεις πραγματοποίησαν τρεις διαφορετικούς τύπους δραστηριοτήτων προκειμένου να μεγιστοποιήσουν αντίκτυπο των πρωτοτύπων της ένταξης των νέων σε τοπικά περιβάλλοντα.

Το WP5 χωρίζεται σε τρεις ενέργειες που συνδέονται μεταξύ τους:

- 5.1 - Εργαστήρια ένταξης νέων.
- 5.2 - Πρωτοβουλίες Νέων: Κοινωνικές & Πολιτιστικές Δραστηριότητες που σχετίζονται με το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
- 5.3 – Εργαστήρια ανάπτυξης δεξιοτήτων νέων διαμεσολαβητών

Ειδικότερα:

5.1 Εργαστήρια Ένταξης Νέων: κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης του έργου, οι εταίροι επέλεξαν νέους μετανάστες ή/και πρόσφυγες που ήθελαν να συμμετάσχουν στις δραστηριότητες των PRIORITY hubs. Ορισμένες από αυτές τις δραστηριότητες ήταν σε συνεργασία με άλλους τοπικούς φορείς που έχουν ήδη εμπλακεί στην κοινωνική ένταξη μεταναστών και προσφύγων (όπως οι τοπικές αρχές ή άλλες ΟΚΠ). Ο κύριος σκοπός ήταν να δομηθεί μια σχέση εμπιστοσύνης με αυτούς τους νέους που κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν, μέσω της συμπερίληψής τους μέσα από τα εργαστήρια και καθιστώντας τους πιο δραστήριους σε τοπικό επίπεδο. Αυτά τα εργαστήρια και οι σχετικές δραστηριότητες βασίστηκαν στη [Μεθοδολογία](#) και το [Toolkit του PRIORITY](#), αλλά και στους συμμετέχοντες και στις ανάγκες του τοπικού πλαισίου. Έτσι, οι εταίροι υλοποίησαν αυτά τα εργαστήρια, συμπεριλαμβανομένων διαφορετικών ειδών δραστηριοτήτων, όπως:

- Διαπολιτισμικά δείπνα
- Αθλητικές δραστηριότητες
- Εργαστήρια ψηφιακών δεξιοτήτων

- Επισκέψεις
- Εικαστικές συνεδρίες
- Δραστηριότητες κοινωνικής υποστήριξης

Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν εννέα εργαστήρια σε κάθε χώρα, δίνοντας την ευκαιρία σε νέους συμμετέχοντες να συναντηθούν, να μάθουν και να ανταλλάξουν τις εμπειρίες τους σχετικά με την ενίσχυση της ένταξής τους στην κοινωνία. Χάρη σε αυτά τα εργαστήρια, οι νέοι αισθάνθηκαν ευπρόσδεκτοι και αρκετά σίγουροι για να εκφραστούν σε ένα νεανικό περιβάλλον.

5.2 Πρωτοβουλίες Νέων: Κοινωνικές & Πολιτιστικές Δραστηριότητες που συνδέονται με το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η σύμπραξη PRIORITY καθιέρωσε ισχυρούς δεσμούς και εξασφάλισε τη συμμετοχή της σε πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις το καλοκαίρι του 2021. Επιπλέον, ένα σύνολο δραστηριοτήτων σχεδιάστηκε με τη νεολαία που έχει ήδη ασχοληθεί με το έργο. Οι εταίροι οργάνωσαν διαφορετικές δραστηριότητες ανάλογα με την τοποθεσία, τον τύπο της εκδήλωσης και το μέγεθος του κοινού και τις υλοποίησαν με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με τον οργανισμό κάθε εταίρου και τους εμπλεκόμενους τοπικούς φορείς καθώς και τις ανάγκες της τοπικής κοινότητας. Ωστόσο, όλες οι δραστηριότητες πληρούσαν τα ακόλουθα κριτήρια ποιότητας και στόχους:

- 1.** Σύνδεση με τη σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης μέσω της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, ιδίως με επίκεντρο τα παιδιά, νέους και ηλικιωμένους, τοπικές κοινότητες και δυσπρόσιτες ομάδες- ενθάρρυνση προσεγγίσεων πολιτιστικής κληρονομιάς που είναι ανθρωποκεντρικές, χωρίς αποκλεισμούς, με προοπτική, ολοκληρωμένες, βιώσιμες και διατομεακές (Στόχοι του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018).
- 2.** Χρήση συμμετοχικών μεθόδων και ενεργή συμμετοχή τόσο των ντόπιων όσο και των μεταναστών νέων τόσο στη φάση σχεδιασμού, όσο και στην πραγματική εφαρμογή.
- 3.** Πραγματοποίηση των εκδηλώσεων με συνεργασία οργανώσεων που προέρχονταν από διαφορετικούς τομείς (δημόσιες αρχές, νέοι, κέντρα ιδιωτικής εκπαίδευσης/κατάρτισης, εργασία νέων, ΜΚΟ που ασχολούνται με τον αθλητισμό ή/και τον πολιτισμό, κέντρα προσφύγων).

5.3 Εργαστήρια ανάπτυξης δεξιοτήτων νέων μεσολαβητών. Κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας οι εταίροι θα είχαν αναπτύξει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα έξι εργάσιμων ημερών, βασισμένο στη μη τυπική εκπαίδευση, τη μεθοδολογία ομότιμης εκπαίδευσης καθώς και στη [μεθοδολογία του PRIORITY](#) που είχε αναπτυχθεί προηγουμένως στο πλαίσιο του έργου, φτάνοντας τουλάχιστον 20 άτομα ανά χώρα. Δεδομένης της έκτακτης ανάγκης για τον COVID-19, οι εταίροι πραγματοποίησαν την εκπαίδευση σε δύο φάσεις τριών εργάσιμων ημερών ο καθένας. Το διαδικτυακό εκπαιδευτικό μάθημα υλοποιήθηκε σε δύο φάσεις από τέσσερις εταίρους από τρεις χώρες (Ιταλία, Ελλάδα και Γερμανία). Οι εταίροι επέλεξαν τους συμμετέχοντες τόσο από ντόπιους όσο και από νέους μετανάστες/πρόσφυγες (με ιδιαίτερη έμφαση στη συμμετοχή νέων ανέργων μεταναστών/προσφύγων και νέων που συμμετείχαν στις προηγούμενες δραστηριότητες του

έργου). Οι δραστηριότητες αντλήθηκαν από το [PRIORITY Toolkit](#) και το [How to PRIORITIZE E-book](#), με στόχο τον τρόπο ενδυνάμωσης των νέων και τον εξοπλισμό τους με δεξιότητες και γνώσεις. Έτσι, αναπτύσσονται προσεγγίσεις και οι συμμετέχοντες γίνονται νέοι διαμεσολαβητές, προσεγγίζουν τους συνομηλικούς τους που διατρέχουν κίνδυνο περιθωριοποίησης και λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές της ένταξης. Με βάση το πρόγραμμα αποτελεσμάτων αυτών των εργαστηρίων καθώς και των ερωτηματολογίων ικανοποίησης που προέρχονται από τους συμμετέχοντες, οι εταίροι αναπτύσσουν επί του παρόντος το ηλεκτρονικό μάθημα «Πώς να γίνεις PRIORITY Νέος Διαμεσολαβητής» του WP6, το οποίο θα είναι έτοιμο τους επόμενους μήνες.

2. Στόχοι και κύρια θέματα των Εργαστηρίων Ένταξης Νέων

Στόχοι των εργαστηρίων ένταξης νέων ήταν να δώσουν ευκαιρίες σε νέους συμμετέχοντες με μεταναστευτικό/προσφυγικό υπόβαθρο και σε νέους με λιγότερες ευκαιρίες να συναντηθούν για να **μάθουν** και να **ανταλλάξουν** τις εμπειρίες τους. Τα εργαστήρια ένταξης νέων ήθελαν να δημιουργήσουν μια σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ των τοπικών νέων και των νέων που κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν, φέρνοντάς τους κοντά και κάνοντάς τους πιο δραστήριους σε τοπικό επίπεδο. Τρία βασικά θέματα - για περισσότερες λεπτομέρειες, δείτε παρακάτω - αναλύθηκαν κατά τη διάρκεια συνολικά εννέα εργαστηρίων που υλοποιήθηκαν από τέσσερις εταίρους του έργου: [Jugend- & Kulturprojekt e.V. -JKPeV](#) (Γερμανία), [KAINOTOMIA](#) (Ελλάδα), [CSC Danilo Dolci](#) και [Mine Vaganti](#) (Ιταλία).

Λόγω των περιορισμών που επέβαλε ο COVID_19, δεν ήταν δυνατή η πραγματοποίηση όλων των εργαστηρίων με φυσική παρουσία συμμετεχόντων. Παρ' όλα αυτά, πριν από την έναρξη της πανδημίας, ορισμένοι εταίροι υλοποίησαν κάποια από αυτά τα εργαστήρια πρόσωπο με πρόσωπο. Τα εργαστήρια βασίστηκαν στη μη τυπική εκπαίδευση, στη μεθοδολογία ομότιμης εκπαίδευσης, καθώς και στη [μεθοδολογία](#) και [το Toolkit του έργου PRIORITY](#) που αναπτύχθηκαν προηγουμένως στο πλαίσιο του έργου. Για την υλοποίηση αυτών των εργαστηρίων, οι εταίροι συνεργάστηκαν επίσης με τους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς που ήδη εργάζονταν στην κοινωνική ένταξη μεταναστών και προσφύγων (όπως τοπικές αρχές, οργανώσεις νεολαίας, κέντρα υποδοχής κ.λπ.).

Τα κύρια θέματα των εργαστηρίων και οι στόχοι τους ήταν τα ακόλουθα:

1. **Τέχνη και Πολιτισμός για Κοινωνική Ένταξη.** Στόχοι αυτού του πρώτου εργαστηρίου ήταν: (1) η χρήση της τέχνης ως **εργαλείου κοινωνικής ένταξης**. (2) η κατάρριψη των εμποδίων μεταξύ ατόμων με διαφορετικό υπόβαθρο (τοπικό, μεταναστευτικό και μη). (3) η παρουσίαση της τέχνης και ο ζωτικός ρόλος της σε μια κοινότητα.
2. **Αθλητισμός για Όλους** - οι στόχοι του δεύτερου εργαστηρίου ήταν: (1) η δημιουργία της αίσθησης του «ανήκειν» μεταξύ των συμμετεχόντων πραγματοποιώντας **αθλητικές δραστηριότητες** που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην εξάλειψη των πολιτιστικών και κοινωνικών εμποδίων. (2) η **προώθηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης** σχετικά με τη σημασία του αθλητισμού μεταξύ

όλων των ηλικιών. (3) ο προβληματισμός για τη δύναμη των αθλημάτων που θα μπορούσαν να χτίσουν γέφυρες μεταξύ ανθρώπων που ξεπερνούν τα όρια της φυλής, της θρησκείας, του φύλου, του σεξουαλικού προσανατολισμού, της ηλικίας, της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, της γεωγραφικής θέσης και των σωματικών ή πνευματικών ικανοτήτων.

3. **Εθελοντισμός και Πολιτική Αγωγή:** αυτή ήταν η τελευταία ενότητα του εργαστηρίου και οι στόχοι του ήταν: (1) να βοηθήσει στην καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης, του ρατσισμού και των διακρίσεων, προωθώντας **την ενεργό συμμετοχή του πολίτη**. (2) να κάνει τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν και να αποδεχτούν διαφορετικές απόψεις, αξίες, πεποιθήσεις και τρόπο ζωής · (3) να μάθουν τη σημασία της αγωγής των πολιτών και της δημοκρατίας που απειλούνται από τον λαϊκισμό, τον εξτρεμισμό, τον θρησκευτικό φονταμενταλισμό και τις κοινωνικές ανισότητες. Τέλος, το εργαστήριο ήθελε να προωθήσει την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως **εργαλείο για την ένταξη** και την καταπολέμηση της **ριζοσπαστικοποίησης** και της **περιθωριοποίησης**.

Λόγω των περιορισμών που επιβλήθηκαν από τον COVID-19, δεν ήταν δυνατή η πραγματοποίηση όλων των εργαστηρίων δια ζώσης. Ωστόσο, πριν από την έναρξη της πανδημίας, ορισμένοι εταίροι υλοποίησαν ορισμένα από αυτά τα εργαστήρια πρόσωπο με πρόσωπο. Τα εργαστήρια βασίστηκαν στη μη τυπική εκπαίδευση, στη μεθοδολογία ομότιμης εκπαίδευσης καθώς και στην [PRIORITY Μεθοδολογία](#) και το [Toolkit](#) που αναπτύχθηκαν προηγουμένως στο πλαίσιο του έργου. Για την υλοποίηση αυτών των εργαστηρίων, οι εταίροι συνεργάστηκαν επίσης με τους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς που ήδη εργάζονταν στην κοινωνική ένταξη μεταναστών και προσφύγων (όπως τοπικές αρχές, οργανώσεις νέων, κέντρα υποδοχής κ.λπ.).

Δεδομένου ότι τα περισσότερα από τα εργαστήρια υλοποιήθηκαν διαδικτυακά χρησιμοποιώντας διαφορετικές πλατφόρμες όπως Zoom, Google meet, Jamboard κ.λπ., προκειμένου να διασφαλιστεί η ενεργή συμμετοχή των μαθητών, οι εταίροι χρησιμοποίησαν εργαλεία που είναι πιο αποτελεσματικά σε διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης. Κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων για «σπάσιμο του πάγου» και άλλων μη τυπικών δραστηριοτήτων, οι εταίροι φρόντισαν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να γνωρίσουν ο ένας τον άλλον και να συμμετάσχουν περισσότερο με τις δραστηριότητες. Τα εργαστήρια αναπτύχθηκαν με ένα συνδυασμό θεωρητικών μερών και ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως συζήτηση, ομαδική εργασία και διαδραστικές παρουσιάσεις, επομένως οι συμμετέχοντες ήταν σε θέση να μοιραστούν τις εμπειρίες και τις ανατροφοδοτήσεις τους. Προκειμένου να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς, το υλικό παρουσιάστηκε με διαδραστικό τρόπο και οι εκπαιδευτές φρόντισαν να εμπλέξουν όλους τους συμμετέχοντες σε δραστηριότητες, ώστε να συμβάλουν ενεργά στην επιτυχία των εργαστηρίων.

Οι δραστηριότητες προσαρμόστηκαν και συν-σχεδιάστηκαν σύμφωνα με τα προφίλ των συμμετεχόντων και τις ανάγκες τους. Για παράδειγμα, οι συμμετέχοντες στη Γερμανία ζήτησαν να μάθουν περισσότερα σχετικά με τη δημιουργία βιογραφικού σημειώματος για να υποβάλουν αίτηση για θέσεις εργασίας. Για να ανταποκριθεί στις ανάγκες τους, η **JKPeV**

οργάνωσε διαφορετικές συνεδρίες για την ανάπτυξη βιογραφικών και χρησιμοποίησε το εργαλείο γραφικού σχεδιασμού Canva για να δημιουργήσει σύγχρονα ελκυστικά γραφικά βιογραφικά για τους συμμετέχοντες. Παρόλο που και τα δύο εργαστήρια οργανώθηκαν διαδικτυακά, πέτυχαν τους κύριους στόχους του έργου. Το εκπαιδευτικό υλικό συγκεντρώθηκε σε έναν φάκελο στο Google Drive και κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες.

Ομοίως, η ΜΚΟ **MINE VAGANTI** στην Ιταλία παρείχε στους συμμετέχοντες μια ειδική συνεδρία σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες που απαιτούνται για τη χρήση διαφορετικών ειδών πλατφόρμας, καθώς και συνεδρίες για την ψηφιακή αφήγηση και τη χρήση διαφόρων γραφικών εργαλείων. Οι συμμετέχοντες ανέπτυξαν τις δημιουργικές και συγγραφικές τους δεξιότητες και έμαθαν πώς να χρησιμοποιούν όργανα όπως το Canva και το WeVideo.

Με τον ίδιο τρόπο, η **ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ** στην Ελλάδα έχει υλοποιήσει τη δραστηριότητα «Community Mapping» («Χαρτογράφηση της Κοινότητας») στο πλαίσιο του εργαστηρίου με όνομα «Let's learn more about Civic Education!». Η ιδέα πίσω από αυτή τη δραστηριότητα ήταν να γίνουν οι νέοι πιο υπεύθυνοι για την κοινότητα που ζουν. Η δραστηριότητα εφαρμόστηκε συνδυάζοντας μεθόδους μη τυπικής μάθησης, όπως ομότιμη μάθηση, ομαδική συζήτηση και αυτό-στοχασμό, οι συμμετέχοντες ενθαρρύνθηκαν ώστε να εκφράσουν ελεύθερα ιδέες και απόψεις, να αποκτήσουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση για την ικανότητά τους να εμπλέκονται με άλλους προς έναν κοινό στόχο και να προσδιορίζουν ζητήματα κοινωνικής ανάπτυξης που πρέπει να αντιμετωπιστούν σε μια κοινότητα. Αρχικά, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν έναν κοινό οπτικό χάρτη της τοπικής τους κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων θετικών πτυχών και τομέων ανησυχίας, με ευρύτερη συμμετοχή της κοινότητας. Η υλοποίηση περιλάμβανε χαρτιά και χρωματιστά στυλό, σετ εκτυπωμένων εικόνων και δύο παραδείγματα κοινοτικών χαρτών. Μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας, ο συντονιστής ξεκίνησε τη συνεδρία καταγισμού ιδεών, όπου όλοι οι συμμετέχοντες αντάλασαν τις απόψεις τους.

Στο Παλέρμο, η **CSC Danilo Dolci** σχεδίαζε αρχικά να οργανώσει μια περιήγηση στο ιστορικό κέντρο της πόλης ως μέρος του εργαστηρίου για την τέχνη ως εργαλείο κοινωνικής ένταξης. Αργότερα, καθώς ήταν αδύνατο να υλοποιηθεί, λόγω της επιδημίας Covid-19, οι εταίροι οργάνωσαν μια ειδική διαδικτυακή συνεδρία για να παρουσιάσουν την τέχνη του δρόμου του Παλέρμο που στοχεύει να ενώσει την τοπική κοινωνία.

Από πολλές δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στο Παλέρμο, η δραστηριότητα «Δημιουργήστε την πόλη των ονείρων σας» ήταν η πιο ενδιαφέρουσα (η δραστηριότητα ελήφθη από το PRIORITY Toolkit). Δεδομένου ότι εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια του διαζώσης εργαστηρίου, ήταν πιο διαδραστική και συμμετοχική. Στην αρχή, ο εκπαιδευτής μοίρασε κάρτες κατάστασης, με διαφορετικά προβλήματα που συνήθως επηρεάζουν μια πόλη όπως το Παλέρμο. Οι συμμετέχοντες εργάστηκαν σε διαφορετικές ομάδες και συζήτησαν τα προβλήματα που υπάρχουν στην πόλη τους με στόχο την εξεύρεση λύσεων για την επίλυση αυτών των ζητημάτων. Βρήκαν τις ακόλουθες ιδέες - εκστρατείες ευαισθητοποίησης, crowdfunding, εκστρατεία καθαρισμού παραλιών κοντά στο Παλέρμο, κατασκευή καταφυγίου ζώων και παροχή χώρου για εθελοντικές δραστηριότητες για νέους κ.λπ. Από πολλές ιδέες, οι συμμετέχοντες αποφάσισαν να αντιμετωπίσουν το ζήτημα του

οργανωμένου εγκλήματος - ένα πολύ περίπλοκο και δύσκολο θέμα για το Παλέρμο. Μαζί αποφάσισαν να δημιουργήσουν έναν σύλλογο για την ευαισθητοποίηση των μικρών μαθητών στα σχολεία, μιλώντας τους για την καταπολέμηση της μαφίας και των μαφιόζικων κινημάτων. Αυτή η δραστηριότητα παρακίνησε τους νέους συμμετέχοντες να εργαστούν ως ομάδα και έμαθαν ότι υπάρχουν πολλά προβλήματα στην κοινωνία που μπορούν να λυθούν με τη συμμετοχή των νέων.

Οι εταίροι χρησιμοποίησαν μια σειρά εργαλείων, όπως διαφορετικές μορφές τέχνης και ψηφιακά μέσα, μη τυπικές μεθόδους μάθησης, βιωματική μάθηση, ομότιμη μάθηση και αυτό-κατευθυνόμενη μάθηση. Μέχρι το τέλος των εργαστηρίων, οι συμμετέχοντες αύξησαν τις σκληρές και ήπιες δεξιότητές τους, καθώς και αποδέχθηκαν τη διαφορετικότητα για θετική κοινωνική αλλαγή.

3. Δομή και διάρκεια των Εργαστηρίων Ένταξης Νέων PRIORITY

Τα εργαστήρια ένταξης νέων σχεδιάστηκαν με βάση τις διατομεακές πρακτικές καινοτομίας που αναπτύχθηκαν στη μεθοδολογία και το Toolkit του PRIORITY. Οι δραστηριότητες σχεδιάστηκαν από κάθε εταίρο με βάση το προφίλ και τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων, προκειμένου να γίνουν πιο ελκυστικές και να μεγιστοποιηθεί η συμμετοχή τους. Υλοποιήθηκαν εννέα εργαστήρια ανά χώρα από τέσσερις εταίρους από τη Γερμανία, την Ιταλία και την Ελλάδα και αφορούσαν νέους από διαφορετικό υπόβαθρο. Οι περισσότεροι νέοι που συμμετείχαν στα εργαστήρια ήταν από περιθωριοποιημένο υπόβαθρο, όχι μόνο επειδή ήταν μεταναστευτικής καταγωγής, αλλά αντιμετώπισαν και άλλα κοινωνικά εμπόδια, εκπαιδευτικές δυσκολίες κ.λπ.

Αρχικά, τα εργαστήρια σχεδιάστηκαν για να υλοποιηθούν με φυσική παρουσία των συμμετεχόντων και οι εταίροι προετοιμάστηκαν για να οργανώσουν διαφορετικές τοπικές επισκέψεις, αθλητικές δραστηριότητες, διαπολιτισμικά δείπνα και πολλές άλλες κοινωνικές δραστηριότητες. Λόγω των περιορισμών του Covid-19, δεν ήταν δυνατή η υλοποίηση αυτών των δραστηριοτήτων όπως είχε προγραμματιστεί. Ωστόσο, οι εταίροι κατάφεραν να επιτύχουν τους στόχους του έργου εφαρμόζοντας αυτά τα εργαστήρια διαδικτυακά. Οι δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση μεθόδων μη τυπικής εκπαίδευσης και μεθόδων μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, όπως παιχνίδι ρόλων, καταιγισμός ιδεών, ομαδικές συζητήσεις, περιπτωσιολογικές μελέτες, συζητήσεις ακολουθούμενες από συνεδρίες ενημέρωσης και προβληματισμού. Τα εννέα εργαστήρια ένταξης νέων έδωσαν τη δυνατότητα σε νέους συμμετέχοντες να συναντηθούν, να μάθουν και να ανταλλάξουν τις εμπειρίες τους σχετικά με την ενίσχυση της ένταξής τους στην κοινωνία.

Η γενική επισκόπηση των εννέα εργαστηρίων από τις χώρες εταίρους μπορεί να παρουσιαστεί στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 1:

	<i>Περίοδος υλοποίησης εργαστηρίων</i>	<i>Μέθοδος (διαδικτυακά ή δια ζώσης)</i>	<i>Πλατφόρμα που χρησιμοποιείται για διαδικτυακά εργαστήρια</i>	<i>Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων</i>
Jugend-& Kulturprojekt e.V.-JKPeV (Γερμανία)				
Πρώτος κύκλος	Διάρκεια 02/09/2020-25/09/2020	Δια ζώσης		60
Δεύτερος κύκλος	Διάρκεια 02/10/2020-31/10/2020	Δια ζώσης		62
Τρίτος κύκλος	Διάρκεια 16/11/2020-14/01/2021	Διαδικτυακά	Πλατφόρμα Zoom	15
Centro Per Lo Sviluppo Creativo Danilo Dolci (Ιταλία)				
Πρώτος κύκλος	Διάρκεια 09/09/2020-14/09/2020	Δια ζώσης		30
Δεύτερος κύκλος	Διάρκεια 10/02/2021-24/02/2021	Διαδικτυακά	Πλατφόρμα Zoom	15
Τρίτος κύκλος	Διάρκεια 29/03/2021-01/04/2021	Διαδικτυακά	Πλατφόρμα Zoom	15
Kainotomia (Ελλάδα)				
Πρώτος κύκλος	Διάρκεια 29/02/2021-04/02/2021	Διαδικτυακά	Πλατφόρμα Zoom	15
Δεύτερος κύκλος	Διάρκεια 01/03/2021- 03/03/2021	Διαδικτυακά	Πλατφόρμα Zoom	15
Τρίτος κύκλος	Διάρκεια 08/03/2021-11/03/2021	Διαδικτυακά	Πλατφόρμα Zoom	15
Mine Vaganti (Ιταλία)				
Πρώτος κύκλος	Διάρκεια 21/02/2021-23/02/2021	Διαδικτυακά	Πλατφόρμα Zoom	12
Δεύτερος κύκλος	Διάρκεια 19/07/2021-23/07/2021	Διαδικτυακά	Πλατφόρμα Zoom	20
Τρίτος κύκλος	Διάρκεια 20/07/2021-26/07/2021	Διαδικτυακά	Πλατφόρμα Zoom	15
Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων από τους τέσσερις εταιρείες που πήραν μέρος σε εννέα εργαστήρια:				289

4. Κοινό στόχος

Τα εργαστήρια ένταξης νέων απευθύνονταν σε συγκεκριμένο κοινό -στόχο στο πλαίσιο του έργου PRIORITY. Πιο συγκεκριμένα, τα εργαστήρια απευθύνονταν σε ομάδες -στόχους νέων με ή και μεταναστευτικό υπόβαθρο και σε νέους με λιγότερες ευκαιρίες. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο ένταξης νέων είχαν διαφορετικό εκπαιδευτικό υπόβαθρο και εξέφρασαν τα ενδιαφέροντά τους για να αυξήσουν τις γνώσεις και την ευαισθητοποίησή τους σε διαφορετικά θέματα. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στους νέους που κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν, όχι μόνο λόγω της μεταναστευτικής καταγωγής τους, αλλά και επειδή αντιμετωπίζουν άλλα κοινωνικά εμπόδια, όπως μαθησιακές δυσκολίες κ.λπ.

Κάθε εταίρος επέλεξε τους συμμετέχοντες με βάση επίσης τις δραστηριότητες κάθε εργαστηρίου. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου «Full Moon Gallery Exhibitions» στη Γερμανία, η JKPeV συμπεριέλαβε όχι μόνο στις προαναφερθείσες ομάδες-στόχους, αλλά και τοπικούς καλλιτέχνες - ερασιτέχνες, επαγγελματίες και ανερχόμενους καλλιτέχνες, που επιθυμούσαν να λάβουν μέρος στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή της τοπική κοινωνία, να γίνουν ενεργοί πολίτες και να ενθαρρύνουν την κοινωνία να γίνει πιο ανοιχτή και χωρίς αποκλεισμούς μέσω της χρήσης της τέχνης.

Ομοίως, τα προφίλ των συμμετεχόντων στην Ελλάδα ήταν επίσης πολύ διαφορετικά και διέφεραν από το ένα εργαστήριο στο άλλο. Εκτός από τους συμμετέχοντες με μεταναστευτικό και προσφυγικό υπόβαθρο, που έφτασαν στην πόλη πρόσφατα, οι Έλληνες εταίροι συμπεριέλαβαν μετανάστες δεύτερης γενιάς – άτομα που γεννήθηκαν στην Ελλάδα αλλά έχουν γονείς μετανάστες και ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σε εργαστήρια και να γνωρίσουν άλλους νέους με ίδιο υπόβαθρο. Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες σε αυτά τα εργαστήρια ήταν νέοι άνεργοι από τα κοντινά χωριά της Λάρισας που έχουν λιγότερες ευκαιρίες λόγω των περιφερειακών φραγμών που οδηγούν σε έλλειψη επαγγελματικών ευκαιριών.

Το CSC Danilo Dolci στην Ιταλία συμπεριέλαβε νέους με μεταναστευτικό και προσφυγικό υπόβαθρο, που προέρχονταν από τη Σενεγάλη, την Γκάμπια, την Τυνησία, το Μαρόκο και τη Νιγηρία. Από τους 60 συμμετέχοντες που συμμετείχαν σε εννέα εργαστήρια στο Παλέρμο, τέσσερις ήταν ιταλικής καταγωγής και άλλοι συμμετέχοντες είχαν μεταναστευτικό υπόβαθρο. Η ομάδα ήταν μικτή: ορισμένοι από τους συμμετέχοντες ζουν στο Παλέρμο για μερικά χρόνια και γνώριζαν την τοπική πραγματικότητα, άλλοι είναι νέες αφίξεις, πρόθυμοι να μάθουν περισσότερο για το Παλέρμο και να γνωρίσουν νέους ανθρώπους προκειμένου να επεκτείνουν τους κοινωνικούς τους κύκλους.

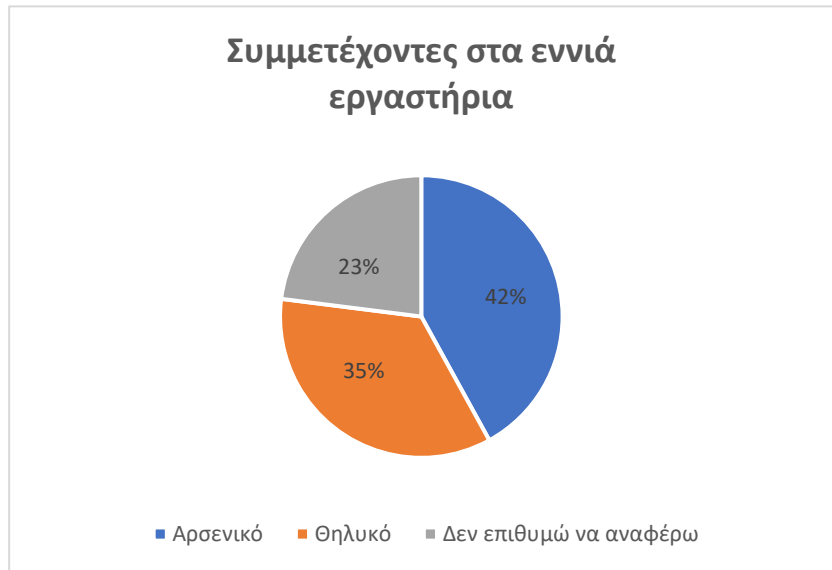
Τέλος, η Mine Vaganti στην Ιταλία συμπεριέλαβε επίσης νέους από διαφορετικές πολιτιστικές και κοινωνικές ομάδες και με μεταναστευτικό υπόβαθρο, προερχόμενους από χώρες της Αφρικής και της Ανατολικής Ευρώπης.

Οι εταίροι συμπεριέλαβαν άνδρες και γυναίκες συμμετέχοντες με διαφορετικό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο. Το παρακάτω σχήμα παρουσιάζει μια επισκόπηση των προφίλ των συμμετεχόντων.

Διάγραμμα 1:

Συνολικά 289 συμμετέχοντες συμμετείχαν στα εννέα εργαστήρια που υλοποιήθηκαν πρόσωπο με πρόσωπο και διαδικτυακά από τέσσερις εταιρείους

Το σχήμα παρουσιάζει το ποσοστό των συμμετεχόντων με βάση το φύλο τους. Υπήρχαν 120 (42%) άνδρες συμμετέχοντες σε τέσσερις χώρες εταιρείας (με μπλε στο σχήμα).

102 (35%) συμμετέχοντες από τους 289 ήταν γυναίκες και 68 (23%) προτίμησαν να μην αναφέρουν το φύλο τους.

Οι εταιρείες χρησιμοποίησαν διαφορετικά κανάλια επικοινωνίας - όπως το Facebook, το Instagram, το Twitter, το LinkedIn - για να προσεγγίσουν τις ομάδες -στόχους. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια των πρώτων εργαστηρίων, οι εταιρείες ενθάρρυναν τους συμμετέχοντες να διαδώσουν τους στόχους των εργαστηρίων στους φίλους ή τους συνεργάτες τους. Τα PRIORITY Hubs ([Dresden HUB \(Γερμανία\)](#), [Larissa HUB \(Ελλάδα\)](#), [Palermo HUB \(Ιταλία\)](#) και [Sassari HUB \(Ιταλία\)](#)), ήταν πολύ χρήσιμα για την επίτευξη των στόχων, αφού πολλοί συμμετέχοντες συμμετείχαν στους τοπικά Hubs από τις προηγούμενες δραστηριότητες του έργου.

Η διαδικασία επιλογής βασίστηκε στο κίνητρό τους για τα θέματα των εργαστηρίων, την ηλικία τους και τα κριτήρια που ορίζονται από το έργο. Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες, που συμμετείχαν στο πρώτο εργαστήριο, αποφάσισαν να συνεχίσουν να συμμετέχουν στη σειρά εργαστηρίων σε διαφορετικά θέματα που οργανώθηκαν τις επόμενες εβδομάδες/μήνες

5. Μεθοδολογία και Δραστηριότητες Μάθησης των Εργαστηρίων Ένταξης Νέων

Τα εργαστήρια πραγματοποιήθηκαν με κύριο στόχο τη συμμετοχή νέων μεταναστών και την εισαγωγή ορισμένων εννοιών για την εκπαίδευση των πολιτών και την ενεργό συμμετοχή τους, τη χρήση της τέχνης ως εργαλείου κοινωνικής ένταξης και την εισαγωγή του τρόπου με τον οποίο ο εθελοντισμός και οι αθλητικές δραστηριότητες μπορούν να βοηθήσουν στην ένταξη ατόμων από διαφορετικούς προέλευση. Λόγω της κατάστασης που προέκυψε από τον COVID_19 και των εθνικών περιορισμών, δεν ήταν δυνατή η εφαρμογή των εργαστηρίων με φυσική παρουσία, όπως είχε προγραμματιστεί αρχικά. Αν και, ορισμένοι εταίροι υλοποίησαν μερικά από τα εργαστήρια δια ζώσης. Για παράδειγμα, η Jugend- & Kulturprojekt e.V.-JKPeV από τη Γερμανία πραγματοποίησε έξι δια ζώσης εργαστήρια κατά τους μήνες μεταξύ Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 2020 και άλλα τρία εργαστήρια διαδικτυακά. Παρομοίως, το Centro Per Lo Sviluppo Creativo Danilo Dolce (Ιταλία) είχε υλοποιήσει τον πρώτο γύρο τριών εργαστηρίων δια ζώσης τον Σεπτέμβριο του 2020 και άλλα έξι εργαστήρια διαδικτυακά μεταξύ Φεβρουαρίου και Απριλίου 2021. Σε αντίθεση, η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (Ελλάδα) και η Mine Vaganti (Ιταλία) υλοποίησαν και τα εννέα εργαστήρια διαδικτυακά. Ωστόσο, οι εταίροι κατάφεραν να υλοποιήσουν και τα εννέα εργαστήρια (άλλα δια ζώσης και άλλα διαδικτυακά), προσέγγισαν τις ομάδες -στόχους και πέτυχαν τους στόχους των έργων.

Οι εταίροι σχεδίασαν από κοινού το εκπαιδευτικό υλικό σύμφωνα με τις γνώσεις των συμμετεχόντων και τις μαθησιακές τους ανάγκες. Όλο το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για την υλοποίηση των εργαστηρίων αντλήθηκε από τη [Μεθοδολογία](#) και το [Toolkit του PRIORITY](#). Για τα διαδικτυακά εργαστήρια, οι εκπαιδευτές ανέβασαν το εκπαιδευτικό υλικό στο Google Drive και μοιράστηκαν τον σύνδεσμο με τους συμμετέχοντες, ώστε να έχουν πρόσβαση σε όλο το εκπαιδευτικό υλικό και να μπορούν να μελετήσουν τα θέματα πριν από τις συνεδρίες. Οι εκπαιδευτές χρησιμοποίησαν διαφορετικές μαθησιακές δραστηριότητες από το Toolkit του PRIORITY για να δημιουργήσουν ένα διαδραστικό περιβάλλον. Στο τέλος κάθε συνεδρίας, οι εκπαιδευτές ζητούσαν από τους συμμετέχοντες να παρέχουν τα σχόλιά τους και να σκεφτούν τι έμαθαν κατά τη διάρκεια της ημέρας. Οι εκπαιδευτές χρησιμοποίησαν διαφορετικές πλατφόρμες για την αξιολόγηση, όπως Jamboard, Zoom, ομαδικές συζητήσεις κ.λπ.

Εφόσον ορισμένοι εταίροι πραγματοποίησαν δραστηριότητες πρόσωπο με πρόσωπο, αυτές έδωσαν στους συμμετέχοντες όχι μόνο την ευκαιρία να μάθουν περισσότερα για τα διάφορα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων, αλλά και να γνωρίσουν άλλους συμμετέχοντες.

Δύο καλλιτεχνικές εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν πρόσωπο με πρόσωπο στη Γερμανία περιλάμβαναν άτομα από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες, πολιτιστικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά υπόβαθρα σε μια περιεκτική και δημιουργική δραστηριότητα που τους ενθάρρυνε να εκφραστούν, να ανταλλάξουν τις ιδέες και τις γνώσεις τους, να επεκτείνουν τα δίκτυά τους και να προωθήσουν την εργασία τους με μη τυπικό τρόπο.

Με τον ίδιο τρόπο, στην Ελλάδα ο κύριος στόχος των εργαστηρίων ήταν να γίνει μια εισαγωγή στην αγωγή του πολίτη και τα χαρακτηριστικά της, την ενεργό συμμετοχή του πολίτη, την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την εκπαίδευση για την ειρήνη. Οι συντονιστές εστίασαν ιδιαίτερα στην προώθηση κάθε πιθανής διαδραστικής δραστηριότητας που θα προκαλούσε το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων, όπως ομάδες συζήτησης και

συνεργασίας και διαδραστικές παρουσιάσεις. Χάρη σε αυτές τις δραστηριότητες και τις διαφορετικές θεωρητικές παρουσιάσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων, οι συμμετέχοντες εξοπλίστηκαν με διάφορες μαλακές και σκληρές δεξιότητες σε αυτά τα θέματα. Οι εταίροι χρησιμοποίησαν διαφορετικό υλικό και μη τυπικές δραστηριότητες από το PRIORITY Toolkit προκειμένου να υλοποιήσουν αυτές τις δραστηριότητες και να επιτύχουν τους στόχους της εκπαίδευσης.

Όσον αφορά τα εργαστήρια που διοργανώθηκαν διαδικτυακά, ορισμένοι από τους εταίρους παρατήρησαν ότι οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες δεν ήταν εξοικειωμένοι με τις διαδικτυακές πλατφόρμες που επιλέχθηκαν για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Οι συντονιστές αποφάσισαν να ξεκινήσουν το μάθημα με ένα εισαγωγικό μέρος που περιλάμβανε την παρουσίαση και επεξήγηση των βασικών λειτουργιών και ικανοτήτων της πλατφόρμας Zoom (η οποία χρησιμοποιήθηκε κυρίως κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων).

Εκτός από αυτά τα θέματα, συμμετέχοντες από διαφορετικά Priority Hubs απέκτησαν διαφορετικές προσωπικές και επαγγελματικές ικανότητες, όπως πώς να δημιουργούν βιογραφικό, πώς να τραβούν και να επεξεργάζονται φωτογραφίες των έργων τέχνης τους, πώς να χρησιμοποιούν την πλατφόρμα γραφικού σχεδιασμού «Canva» για τη δημιουργία ψηφιακού προωθητικού υλικού κτλ.

Οι εταίροι χρησιμοποίησαν διαφορετικές μεθόδους εργασίας για να προσεγγίσουν τα θέματα του έργου. Για παράδειγμα, για να μιλήσουν για τον διαπολιτισμικό διάλογο χρησιμοποίησαν το Forum Theatre, το Theatre of the Oppressed που βοήθησαν να έρθουν κοντά νέοι από διαφορετικά πολιτιστικά υπόβαθρα και με αυτόν τον τρόπο όλοι οι συμμετέχοντες μπορούσαν να μοιραστούν τις απόψεις τους έχοντας τη δυνατότητα να παρέμβουν στο έργο αυτό και να εκφράσουν τους εαυτούς τους ανοιχτά. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια των αθλητικών δραστηριοτήτων, οι συμμετέχοντες απέκτησαν νέες δεξιότητες Μάθησης μέσω Σπορ και γνώρισαν χρήσιμα εργαλεία και τρόπους χρήσης του αθλητισμού για ενσωμάτωση και εκπαίδευση. Ενώ, κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου για το Digital Storytelling, ο εταίρος παρουσίασε αρχικά τις διαφορετικές πλατφόρμες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αφήγηση, όπως το Canva και το WeVideo, επειδή οι περισσότεροι από αυτούς δεν είχαν καμία γνώση σχετικά με αυτά τα εργαλεία.

Για την αξιολόγηση, στο τέλος κάθε κύκλου εργαστηρίων, οι εκπαιδευτές κάλεσαν όλους τους συμμετέχοντες να απαντήσουν σε ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο αξιολόγησης. Επιπλέον, στο τελευταίο εργαστήριο, ο εκπαιδευτής παρουσίασε το flipchart ή το Jamboard που ετοιμάστηκε την πρώτη μέρα που εκφράστηκαν οι προσδοκίες, οι ανησυχίες και οι συνεισφορές σχετικά με αυτήν την εκπαιδευτική εμπειρία από τους συμμετέχοντες. Όλη η ομάδα συζήτησε αν οι προσδοκίες, οι ανησυχίες και οι συνεισφορές που είχαν γραφτεί την πρώτη μέρα άλλαξαν τελικά και ποιος ήταν ο αντίκτυπος που είχε η εκπαίδευση πάνω τους.

6. Αποτελέσματα Αξιολόγησης και Συστάσεις

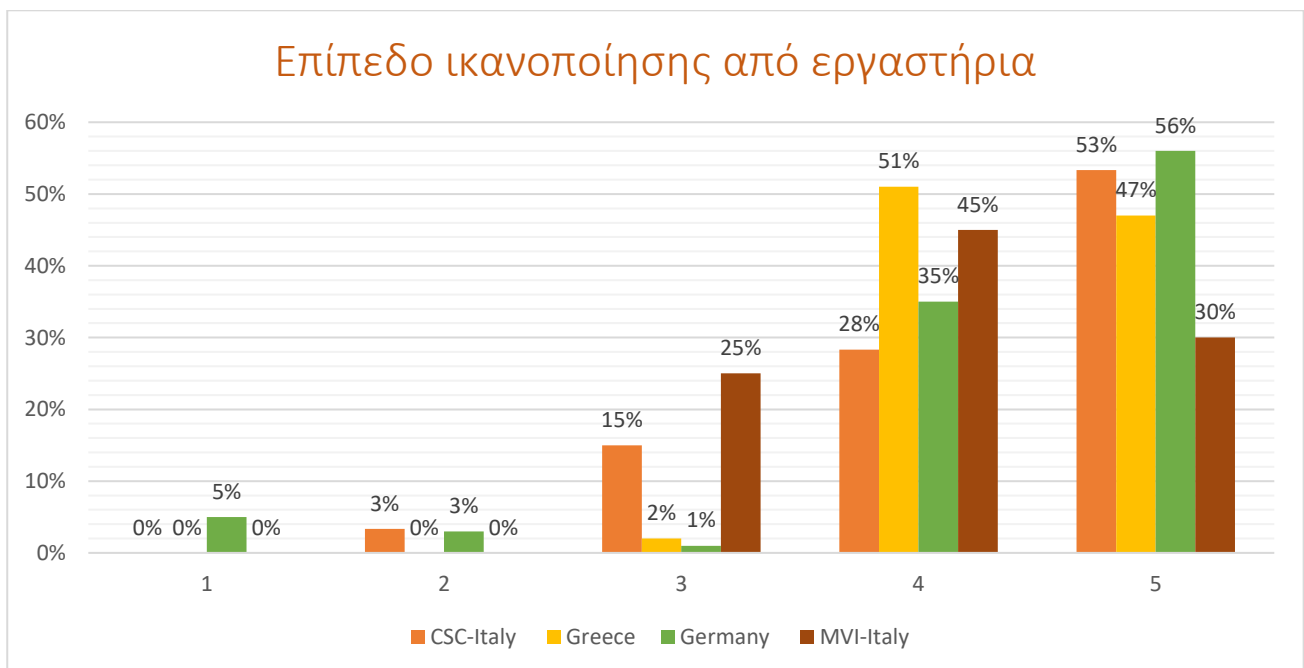
Από τις απαντήσεις που έδωσαν οι συμμετέχοντες στους 4 εταίρους, μπορούμε να επιβεβαιώσουμε ότι ο κύριος παράγοντας για τη συμμετοχή στα εργαστήρια ήταν η προθυμία των συμμετεχόντων να επεκτείνουν τις γνώσεις τους στα τρία διαφορετικά θέματα (Τέχνη και Πολιτισμός, Αθλητισμός για Όλους και Εθελοντισμός και Πολιτισμός Εκπαίδευση). Οι

συμμετέχοντες έδειξαν το ενδιαφέρον τους ώστε να μάθουν νέα πράγματα και να είναι ενεργά μέλη της κοινωνίας προκειμένου να αποτραπεί η περιθωριοποίηση των νέων, καθώς και να συμμετάσχουν στις εμπειρίες. Οι συμμετέχοντες διευκρίνισαν επίσης ότι ήθελαν να μάθουν νέες απόψεις και εμπειρίες καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης των δραστηριοτήτων των εργαστηρίων και να γνωρίσουν νέα άτομα. Ανακαλύπτουμε ότι, λόγω της πανδημίας, οι περισσότεροι νέοι αισθάνονται χαμένοι, αναζητούν κάτι που θα τους κρατήσει ενεργούς και θα αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις για να βελτιώσουν την κατάσταση της ζωής τους. Μέσα από την αξιολόγηση προέκυψε μια πολύ ενδιαφέρουσα πτυχή: οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την προθυμία τους να συμμετάσχουν σε τέτοιες δραστηριότητες για να επικοινωνήσουν με άλλους συνομηλίκους, ανεξάρτητα από την καταγωγή τους.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θεώρησε ότι το εργαστήριο ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες τους και αισθάνθηκαν απόλυτα ικανοποιημένοι με το πρόγραμμα και τον τρόπο παρουσίασης του υλικού.

Το παρακάτω γράφημα παρουσιάζει το επίπεδο ικανοποίησής τους από τα εργαστήρια που πραγματοποιήθηκαν από τέσσερις εταιρείες. Ο άξονας Y του σχήματος παρουσιάζει το επίπεδο ικανοποίησης των συμμετεχόντων σε ποσοστά, ενώ ο άξονας X παρουσιάζει την κλίμακα αξιολόγησης των συμμετεχόντων από το 1 έως το 5, όπου οι τιμές σημαίνουν: (1) - Πολύ λιγότερο από τις αναμενόμενες. (2) - Λιγότερο από τις αναμενόμενες. (3) - Αναμενόμενες. (4) - Υπέρβαση των προσδοκιών. (5) - Υπερβαίνουν κατά πολύ τις προσδοκίες.

Διάγραμμα 2:

Από τα σχόλια που έδωσαν οι συμμετέχοντες, μπορεί να επιβεβαιωθεί ότι το επίπεδο ικανοποίησης από τα εννέα εργαστήρια ήταν πολύ υψηλό και στις τέσσερις χώρες εταίρους. Τα αποτελέσματα ήταν πραγματικά ενθαρρυντικά, καθώς η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων ήταν απόλυτα ικανοποιημένη και οι προσδοκίες τους επετεύχθησαν πλήρως. Ένα πολύ χαμηλό ποσοστό, δήλωσε ότι τα εργαστήρια δεν ανταποκρίθηκαν πραγματικά στις προσδοκίες τους.

7. Συμπεράσματα

Τα εννέα εργαστήρια έδωσαν την ευκαιρία σε νέους από διαφορετικά υπόβαθρα και με λιγότερες ευκαιρίες να συναντηθούν, να μάθουν και να ανταλλάξουν τις εμπειρίες τους σε τρία κύρια θέματα που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Δεδομένου ότι δεν ήταν δυνατή η πραγματοποίηση των εργαστηρίων δια ζώσης λόγω των περιορισμών COVID-19 που επιβλήθηκαν από τις περιφερειακές και εθνικές κυβερνήσεις, οι εταίροι προσάρμοσαν το εκπαιδευτικό υλικό και υλοποίησαν τα εργαστήρια διαδικτυακά. Κατά τη διάρκεια των συνεδριών χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικές διαδικτυακές πλατφόρμες, όπως Zoom, Google meet, Jamboard: οι εταίροι διαπίστωσαν ότι η πλατφόρμα Zoom ήταν πιο αποτελεσματική στη χρήση. Η πρόσβαση στην πλατφόρμα ήταν εύκολη για όλους τους συμμετέχοντες: μπορούσαν να συμμετέχουν μέσω υπολογιστή ή άλλων συσκευών (όπως tablet, smartphone) και χάρη στη χρήση καμερών και μικροφώνων, μπορούσαν να αλληλεπιδράσουν με την ομάδα, να μοιραστούν τις απόψεις τους ή να κάνουν ερωτήσεις.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θεώρησε τις δραστηριότητες αρκετά διαδραστικές, χρήσιμες και απαραίτητες για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους. Οι συμμετέχοντες απέκτησαν νέες γνώσεις σχετικά με τη σημασία των τεχνών, τις εθελοντικές δραστηριότητες, την εκπαίδευση του πολίτη και δεξιότητες για την καλύτερη ανάλυση της τοπικής τους κοινότητας.

Παρά τις πολλές θετικές πτυχές που έχουν αναφερθεί από τους συμμετέχοντες, οι συμμετέχοντες ανέφεραν επίσης ορισμένες αρνητικές πτυχές. Για παράδειγμα, εξέφρασαν ότι θα ήταν καλύτερα τα εργαστήρια να πραγματοποιούνταν πρόσωπο με πρόσωπο. Ένα άλλο θέμα που τόνισαν ορισμένοι συμμετέχοντες είναι ότι θα προτιμούσαν τα εργαστήρια να είχαν μεγαλύτερη διάρκεια, ώστε να έχουν περισσότερο χώρο για να εμβαθύνουν σε ορισμένα ολοκαίνουργια γι' αυτούς θέματα. Οι εταίροι έχουν λάβει υπόψη όλα τα σχόλια για να βελτιώσουν την εμπειρία των συμμετεχόντων σε μελλοντικές δραστηριότητες.